

Άγιος Κασσιανός ο Ρωμαίος: περί των οχτώ λογισμών της κακίας Νο 2

/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη

Άγιος Κασσιανός ο Ρωμαίος: Προς τον επίσκοπο Κάστορα, περί των οχτώ λογισμών της κακίας

2. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΡΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΑΡΚΙΚΗΣ ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ

Δεύτερος αγώνας που έχουμε να κάνουμε είναι εναντίον του πνεύματος της πορνείας και της σαρκικής επιθυμίας, η οποία επιθυμία αρχίζει από τη μικρή ηλικία να ενοχλεί τον άνθρωπο. Ο αγώνας αυτός είναι μεγάλος και δύσκολος και έχει δύο μέτωπα. Γιατί ενώ τα άλλα ελαττώματα κάνουν τη μάχη μόνο μέσα στη ψυχή, ο σαρκικός πόλεμος είναι διπλός, και στη ψυχή και στο σώμα. Και γι' αυτό πρέπει να αναλάβουμε διπλό πόλεμο. Γιατί δεν είναι αρκετή η σωματική νηστεία για να αποκτήσουμε την τέλεια σωφροσύνη και αληθινή αγνεία, αν δεν ακολουθεί και συντριβή καρδιάς και πυκνή προσευχή προς τον Θεό και συχνή μελέτη των Γραφών και κόπος και εργασία των χεριών, τα οποία μπορούν να αναστέλλουν τις ακατάστατες ορμές της ψυχής και να ανακαλούν την ψυχή από τις αισχρές φαντασίες. Προπάντων βοηθά η ταπείνωση της ψυχής, χωρίς την οποία ούτε την πορνεία, ούτε άλλο πάθος μπορεί κανείς να νικήσει. Πρώτα - πρώτα λοιπόν πρέπει

με κάθε προσοχή να φυλάγει κανείς την καρδιά του(5) από ρυπαρούς λογισμούς. Γιατί από την καρδιά βγαίνουν – όπως είπε ο Κύριος – διαλογισμοί πονηροί, φόννοι, μοιχείες, πορνείες και τα λοιπά(6). Και η νηστεία δεν έχει διαταχθεί μόνον για κακοπάθεια του σώματος, αλλά και για την προσοχή και νηφαλιότητα του νου, για να μη σκοτιστεί ο νους από τη πολυφαγία και γίνει αδύνατος στην επιτήρηση των λογισμών. Πρέπει λοιπόν όχι μόνο στη σωματική νηστεία να βάζομε όλη την επιμέλειά μας, αλλά και στην προσοχή των λογισμών και στην πνευματική μελέτη, χωρίς τα οποία είναι αδύνατο να ανέβομε στο ύψος της αληθινής αγνείας και καθαρότητας. Πρέπει λοιπόν να καθαρίζομε πρώτα, σύμφωνα με την εντολή του Κυρίου, το εσωτερικό του πιάτου και του ποτηριού, για να γίνει και το εξωτερικό τους καθαρό(7).

Γι' αυτό ακριβώς, αν υπάρχει μέσα μας η φροντίδα να πολεμήσομε νόμιμα και να στεφανωθούμε(8), αφού νικήσομε το ακάθατο πνεύμα της πορνείας, να μην έχομε θάρρος στη δική μας δύναμη και άσκηση, αλλά στη βοήθεια του Κυρίου μας και Θεού. Γιατί δεν παύει ο άνθρωπος να πολεμείται από αυτό το πνεύμα, μέχρις ότου πιστέψει αληθινά ότι όχι με τη δική του επιμέλεια και το δικό του κόπο, αλλά με τη βοήθεια του Θεού ελευθερώνεται από αυτή την αρρώστια και ανεβαίνει στο ύψος της αγνείας. Και αυτό είναι υπόθεση πάνω από τη φύση. κατά κάποιον τρόπο υπερβαίνει το σώμα εκείνος που έχει υποτάξει τους ερεθισμούς της σάρκας και τις ηδονές της. Και γι' αυτό είναι αδύνατον ο άνθρωπος (για να το πω έτσι) με τα δικά του φτερά να πετάξει προς το υψηλό και ουράνιο βραβείο της αγιοσύνης και να γίνει μιμητής των Αγγέλων, αν δεν τον σηκώσει η χάρη του Θεού από τη γη και τη λάσπη. Γιατί με καμιά άλλη αρετή οι άνθρωποι με τη σάρκα που φέρουν δεν εξομοιώνονται περισσότερο με τους αγγέλους, όσο με την αρετή της σωφροσύνης. Με την αρετή αυτή, ενώ βρίσκονται ακόμη στη γη, έχουν το πολίτευμα στους ουραμούς, κατά τον Απόστολο(9).

Δείγμα του ότι αποκτήσαμε τελείως αυτή την αρετή είναι να μη προσηλώνεται η ψυχή κατά τον ύπνο σε καμία εικόνα αισχρής φαντασίας. Γιατί αν και δεν λογαριάζεται ως αμαρτία αυτή η κίνηση στον ύπνο, είναι όμως γνώρισμα ότι η ψυχή είναι άρρωστη και δεν έχει ελευθερωθεί από το σαρκικό πάθος. Γι' αυτό τις αισχρές φαντασίες που μας έρχονται στον ύπνο, πρέπει να πιστεύομε ότι είναι έλεγχος της προηγούμενης αμέλειας και της ασθένειάς μας, αφού την κρυμμένη μέσα στα απόκρυφα της ψυχής μας νόσο την κάνει φανερή η ρεύση κατά την ανάπαυση του ύπνου. Γι' αυτό και ο Γιατρός των ψυχών μας, στα απόκρυφα της ψυχής έβαλε το φάρμακο, όπου γνώριζε ότι βρίσκονται και οι αιτίες της ασθένειας, λέγοντας: «Καθένας που βλέπει γυναίκα με σκοπό να την επιθυμήσει, έκανε κιόλας μοιχεία μαζί της μέσα στην καρδιά του»(10). Δε διορθώνει τόσο τους περίεργους και πορνικούς οφθαλμούς, όσο την ψυχή που έχει την κατοικία της

μέσα μας, η οποία κακώς μεταχειρίζεται τα μάτια τα οποία έδωσε ο Θεός για το καλό του ανθρώπου. Γι' αυτό και η σοφή Παροιμία δε λέγει: «Με κάθε τρόπο να προσέχεις τα μάτια σου», αλλά. «Με κάθε τρόπο να προσέχεις την καρδιά σου»(11). Έβαλε δηλαδή το φάρμακο της προσοχής στην καρδιά που μεταχειρίζεται τα μάτια για ό,τι θέλει.

Λοιπόν αυτή ας είναι η φρουρά και προφύλαξη της καρδιάς μας. όταν έρθει στο νου μας ενθύμηση γυναίκας που ξεφύτρωσε από διαβολική δολιότητα, είτε μητέρας ή αδελφής ή άλλων ευλαβών γυναικών, αμέσως να την διώξουμε από την καρδιά μας, μήπως επιμένοντας πολύ σ' αυτή την ενθύμηση, μας κυλήσει εκείνος που μας εξαπατά στο κακό, ο διάβολος, και μας ρίξει μέσα στο γκρεμό των αισχρών και βλαβερών σκέψεων. Αλλά και η εντολή που δόθηκε από το Θεό στον πρωτόπλαστο διατάζει, να συντρίβουμε το κεφάλι του φιδιού(12), δηλαδή των αρχή των βλαβερών λογισμών, μέσω των οποίων επιχειρεί αυτό να συρθεί μέσα στις ψυχές μας. Αλλιώς με το να παραδεχτούμε το κεφάλι, που είναι η αρχή του λογισμού, θα παραδεχτούμε και το υπόλοιπο σώμα του φιδιού, που είναι η συγκατάθεση στην ηδονή, και αυτό θα κατακρημνίσει τη διάνοιά μας στην παράνομη πράξη. Αλλά πρέπει κατά την Γραφή, κάθε πρωί να εξολοθρεύουμε όλους τους αμαρτωλούς της γης(13), δηλαδή με το φως της γνώσεως να διακρίνομε και να εξολοθρεύουμε τους αμαρτωλούς λογισμούς από τη γη, η οποία είναι η καρδιά μας, σύμφωνα με τη διδασκαλία του Κυρίου. Και όσο είναι ακόμη νήπια οι γιοι της Βαβυλώνας, δηλαδή οι πονηροί λογισμοί, να τους χτυπάμε στο έδαφος και να τους τσακίζομε πάνω στην πέτρα(14), η οποία πέτρα είναι ο Χριστός. Γιατί αν οι νήπιοι λογισμοί μεγαλώσουν και γίνουν άνδρες λόγω της συγκαταθέσεώς μας σ' αυτούς, τότε δεν θα νικηθούν χωρίς μεγάλο στεναγμό και κόπο.

Μετά τα όσα είπαμε από την Αγία Γραφή, καλό είναι να θυμηθούμε και λόγους αγίων Πατέρων. Είπε λοιπόν ο άγιος Βασίλειος, επίσκοπος Καισαρείας της Καππαδοκίας. «Και γυναίκα δε γνωρίζω και παρθένος δεν είμαι». Τόσο πολύ γνώριζε ότι το δώρο της παρθενίας δεν κατορθώνεται μόνο με αποχή από γυναίκα, όσο με την αγιοσύνη της ψυχής και την καθαρότητα, η οποία κατορθώνεται με το φόβο του Θεού. Λένε επίσης και τούτο οι Πατέρες, ότι δεν μπορούμε να αποκτήσομε τελείως την αρετή της αγνείας, αν δεν αποκτήσομε πρωτύτερα την αληθινή ταπεινοφροσύνη μέσα στην καρδιά μας. Ούτε μπορούμε να κριθούμε άξιοι ν' αποκτήσομε την αληθινή θεία γνώση, αν μέσα στα απόκρυφα της ψυχής έχει θρονιαστεί το πάθος της πορνείας. Θα δείξομε και από τον Απόστολο πόσο μεγάλο είναι το κατόρθωμα της σωφροσύνης, και αφού αναφέρομε μια φράση του μόνο, θα τελειώσομε: «Επιδιώκετε να έχετε ειρήνη με όλους και τον αγιασμό, που χωρίς αυτόν κανένας δεν θα δει τον Κύριο»(15). Ότι αναφέρεται στο θέμα μας, είναι φανερό από εκείνο που λέει αμέσως παρακάτω: «Κανένας πόρνος και βέβηλος

όπως ο Ησαΰ»(16). Όσο λοιπόν ουράνιο και αγγελικό είναι το κατόρθωμα της αγιοσύνης, τόσο με βαρύτερες συνωμοσίες και δόλους πολεμείται από τους εχθρούς δαίμονες. Και γι' αυτό οφείλομε να φροντίζομε να έχομε όχι μόνον εγκράτεια σώματος, αλλά και συντριβή καρδιάς και πυκνές προσευχές με στεναγμούς, ώστε το καμίνι της σάρκας μας, το οποίο ο βασιλιάς της Βαβυλώνας ανάβει καθημερινά με τους ερεθισμούς της επιθυμίας, να το σβήσομε με τη δρόσο του Αγίου Πνεύματος(17).

Εκτός από αυτά, μέγιστο όπλο για τον πόλεμο αυτό είναι η κατά Θεόν αγρυπνία. Γιατί όπως η προσοχή και η προφύλαξη της ημέρας ετοιμάζει τη νυχτερινή αγιοσύνη, έτσι η νυχτερινή κατά Θεόν αγρυπνία ετοιμάζει και διευκολύνει την ψυχή στην καθαρότητα της ημέρας.

1. Παροιμ. 24, 15.
2. Εφ. 6, 16.
3. Ιεζ. 16, 49.
4. Ρωμ. 13, 14.
5. Παροιμ. 4, 23.
6. Ματθ. 15, 19.
7. Ματθ. 23, 26.
8. Β' Τιμ. 2, 5.
9. Φιλιπ. 3, 20.
10. Ματθ. 5, 28.
11. Παροιμ. 4, 23,
12. Γεν. 3, 15.
13. Ψαλμ. 100, 8.
14. Ψαλμ. 136, 9.
15. Εβρ. 12, 14.
16. Εβρ. 12, 16.
17. Δαν. 3, 19.
18. Α' Τιμ. 6, 10
19. Φιλιπ. 3, 19.
20. Α' Τιμ. 6, 10.
21. Δ' Βασιλ. 5, 25.
22. Ματθ. 27, 5.
23. Πραξ. 5, 1-10.
24. Δευτ. 20, 8.
25. Πραξ. 20, 35.
26. Ματθ. 19, 21.
27. Πραξ. 20, 34.

28. Β΄ Τιμ. 4, 7.
29. Πραξ. 22, 25.
30. Πραξ. 4, 34.
31. Ρωμ. 15, 27.
32. Β΄ Κορ. 11, 9.
33. Φιλιπ. 4, 15.
34. Ματθ. 24, 44.
35. Λουκ. 12, 20.
36. Ψαλμ. 6, 8.
37. Εκκλ. 7, 9.
38. Παρμ. 15, 1.
39. Ιακ. 1, 20.
40. Παροιμ. 11, 25.
41. Εφ. 4, 31.
42. Λουκ. 4, 23.
43. Ματθ. 7, 3.
44. Ψαλμ. 4, 5.
45. Εφ. 4, 27.
46. Μαλ. 4, 2.
47. Ματθ. 5, 23.
48. Α΄ Θεσ. 5, 17.
49. Α΄ Τιμ. 2, 8.
50. Λευιτ. 19, 17.
51. Παροιμ. 12, 28.
52. Α΄ Ιω. 3, 15.
53. Σ. Σειρ. 35, 22.
54. Ρωμ. 2, 15.
55. Ματθ. 5, 22.
56. Ιώβ 5, 23.
57. Β΄ Κορ. 7, 10.
58. Γαλ. 5, 22.
59. Β΄ Θεσ. 3, 6-12.
60. Α΄ Κορ. 9, 14.
61. Ψαλμ. 52, 6.
62. Ησ. 14, 13.
63. Ψαλμ. 51, 1.
64. Α΄ Κορ. 15, 10.
65. Ιω. 15, 5.
66. Ψαλμ. 126, 1.
67. Ρωμ. 9, 16. 68. Ιακ. 1, 17.

69. Α΄ Κορ. 4, 7.

70. Λουκ. 23, 43.

Πηγή: agiosmgefiras.blogspot.gr